

ятъ, да ли папа-та наистина е наследникъ на св. Петра и да ли св. Петъръ стои по-горѣ отъ други-тъ апостоли? Или длъженъ ли е папа-та да слуша решения-та на вселенския съборъ и какъ мислятъ за папа-та въ Цариградъ и Александрия? — Цариградъ! Александрия! — това сж нѣшта непознати на диваци-тъ, най-повече когато се намиратъ въ калугерски ржце. Тъмъ се каже, че папа-та е глава на църквата, че той е най-голѣмъ и най-светъ човѣкъ на свѣта — и тѣ не разпитватъ по-нататкъ. Тѣ знаятъ само папа-та, а тѣхни-тъ дѣца и унуки живѣятъ и вѣрватъ сжшто-то. Между туй нова-та църква сѣ повече се разширявала и распространявала, и папски-тъ владѣния, благодарение на калугери-тъ, ставали отъ день на день сѣ по-голѣми. Заедно съ завладяването на души-тъ, расла и свѣтска-та властъ на Римския първосвештенникъ.

Папство-то тогасъ едвамъ напълно овладало народи-тъ и уякчило своята властъ, когато обѣрнати-тъ варвари по сила-та на свое-то умствено развитие начнали малко-по-малко да си образуватъ държави. А кога-то варвари-тъ се свѣстили и начнали да критикуватъ сжштествуѣщи-тъ наредби, тогава властъ-та на Римския първосвештенникъ захванала да се колебае и да пада.

Сичка-та история на папството е яко свѣрзана съ умствения и обштественния животъ на онѣзи варвари, къмъ които папа Григорий I първи пжтъ обѣрналъ своето внимание. Като обрѣщталъ въ християнство по-вече таквизи хора, които нѣмали никакво образование, Григорий знаялъ, какъ трѣба да се об-